

They are require to wait three months; these are the words of Rabi Yehudoh

Overview

The *ברייתא* mentions a number of women (a גיורת שבוייה ושפחה) that where נתגירו נפדו, who are required, according to ר' יהודה, to wait three months before they can marry a ישראל, in order to distinguish between זרע שנזרע זרע שנזרע שלא בקדושה to בקדושה.

משמע דאפילו בקטנה שאינה ראויה להתעבר קאמר רבי יהודה דצריכה להמתין -

It seems that ר"י said this rule, that they are required to wait three months, even by a minor who is not capable of becoming pregnant -

מדקאמר יתירות מבנות ג' ויום אחד דגזר קטנה אטו גדולה¹ -

Since the *ברייתא* states that this ruling applies to those that are older than three years and one day; the reason for this ruling is because they decreed it by a minor on account of an adult -

תוספות asks:

וקשה לרבינו יצחק ולרבינו תם דתניא בהחולץ (יבמות דף מב, ב ושם) -

And the ר"י and the ר"ת have a difficulty with this ruling of יהודה here in this - פרק החולץ in *ברייתא*, for we learnt in *ברייתא*, *ברייתא*

הרי שהיתה רדופה לילך לבית אביה או קטנה² כולי צריכה להמתין ג' חדשים דברי רבי מאיר - 'Where she was constantly running to her father's house, etc. or she was a minor, etc., in all these cases she has to wait three months to remarry, if her husband died (or divorced her), these are the words of ר"מ, however -

רבי יהודה מתיר ליארס ולינשא מיד אלמא לא גזר רבי יהודה קטנה אטו גדולה - ר"י permits her to become betrothed and married immediately'. This concludes the *ברייתא* in החולץ. It is evident from the *ברייתא* in החולץ that ר"י in not גוזר קטנה גוזר קטנה, so why in the *ברייתא* here does he require המתנה even by a קטנה.

תוספות anticipates a possible solution:

וכי תימא דוקא בגיורת ומשחררת ושבוייה גזר טפי -

And if you will say that only specifically here by a שבוייה ומשחררת ושבוייה is there

¹ If we would allow a minor to marry immediately without waiting three months, we may mistakenly allow an adult to marry immediately without waiting, and she may be pregnant from before with a בקדושה שלא בקדושה.

² Even though it is impossible that she is pregnant, nevertheless she has to wait, because we are קטנה אטו גדולה, etc.

more reason to be גזיר by a קטנה אטו גדולה (than there in החולץ) -

כדי להבחין בין זרע שנזרע בקדושה לשנזרע שלא בקדושה -

In order to distinguish between זרע שנזרע בקדושה (with her new husband), and the זרע שנזרע שלא בקדושה (גוי) (when she was with the first husband), however in החולץ both the first husband and the second were בני ישראל, therefore we are not that strict –

rejects this solution:

זה אין נראה דהא לרבא דמפרש התם לעיל³ טעם דצריכות להמתין -

This answer does not appear to be correct, for according to רבא who explained there previously the reason for the necessity to wait three months -

גזירה שמא ישא אחותו מאביו⁴ וייבם אשת אחיו מן אמו⁵ כולי -

For it is a decree that if one does not wait, perhaps one will marry his sister from his father, or will be מייבם the wife of his brother from his mother's side only, etc., these concerns -

טפי אית לן למיגזר בקטנה בת ישראל דשייך בה כל הנהו דמפרש התם -

Are more appropriate to be גזיר by a Jewish minor where all these concerns mentioned there are applicable -

אבל בגיורת ושבויה ומשוחררת לא שייך שמא ישא אחותו מאביו⁶ -

However, by a גיורת ושבויה ומשוחררת it is not applicable that perhaps he will marry his sister from his father's side, since her first husband is a גוי!

has an additional question on this proposed idea that by a גיורת וכו' there is more reason to wait three months than by a Jewish marriage:

ועוד דשמואל אית ליה סברא איפכא מדרבי יהודה -

And additionally, שמואל maintains a logic which is the opposite of the one proposed for ר"י -

דהא שמואל קאמר בסוף פרק ד' אחין (שם דף לד,ב ושם) -

For שמואל stated in the end of פרק ד' אחין -

דכולן⁷ צריכות להמתין ג' חדשים חוץ מגיורת ומשוחררת קטנה -

³ שם מב,א.

⁴ רחל and ראוּבן married, רחל died and ראוּבן married, then דינה had a daughter and לאה died, רחל immediately married שמעון while she was pregnant with son ראוּבן's. Everyone assumed that חנוך was שמעון's son so ראוּבן married דינה who is his sister from the same father.

⁵ לאה was pregnant from ראוּבן, who died, so she married שמעון and had חנוך (who is the son of ראוּבן). She then gave birth to אלעזר who is the son of שמעון. However, everyone assumed that both חנוך and אלעזר were the sons of שמעון. Later חנוך married and died without children, so אלעזר was מייבם the wife of חנוך who is מאמו but not מאביו.

⁶ Presumably this means that even if the daughter (for instance of this גוי) will be מתגייר she will not be considered his sister, since a שנוולד דמי. See מהר"ם שי"ף.

⁷ See there that these 'כולן' refers to all these woman mentioned in the משנה יבמות מא,א and the following ברייתא.

That all of them are required to wait three months before they can remarry except for a גיורת and a freed slave, who are minors –

אבל קטנה בת ישראל צריכה להמתין אלמא בקטנה בת ישראל גזר קטנה אטו גדולה -

However, a minor Jewish woman who was married is required to wait, so it is evident that by a גדולה the רבנן were גזר a קטנה on account of a גדולה - ובגיורת ומשוחררת לא גזר והיינו איפכא מדברי יהודה⁸ -

But by a גיורת and a משוחררת they were not גזר, which is the opposite from what ר"י rules –

Tosfos has an additional question:

ועוד לשמואל בשלמא בקטנה בת ישראל סבר כרבי מאיר⁹ -

And furthermore, according to שמואל, it is understood regarding a minor בת ישראל, he agrees with ר"מ that she is required to wait -

אלא בגיורת כמאן¹⁰ לא כרבי יהודה ולא כרבי יוסי -

However, regarding a גיורת according to whom does שמואל rule; not like ר' דלרבי יהודה בין קטנה בין גדולה צריכה להמתין -

For according to ר' יהודה, whether the גיורת is a minor or whether she is an adult, she is required to wait, as it states in this ברייתא -

ולרבי יוסי אפילו גדולה אינה צריכה להמתין -

And according to ר' יוסי even an adult גיורת is not required to wait three months –

Tosfos proposes a solution:

ומיהו למאי דמוקי להך דהכא בשראוא שנבעלה אתי שפיר כרבי יהודה -

However, according to the way that the גמרא establishes this ברייתא here of a גיורת that they saw her having relations, it works out properly that שמואל agrees with ר' יהודה -

ומצינן למימר דדוקא בראוא שנבעלה קאמר רבי יהודה דגזרינן קטנה אטו גדולה -

For we can say that it is only specifically when we saw her (a קטנה) that שנבעלה

וכן כל שאר הנשים לא יתארסו ולא ינשאו עד שיהיו להן שלשה חדשים, אחד בתולות ואחד בעולות אחד גרושות, which include on, ב, מ, ז, הרי שהיתה רדופה לילך לבית אביה או (מזנה), and from the ברייתא we have, (from the משנה), ואחד אלמנות אחד נשואות ואחד ארוסות שהיה לה כעס בבית בעלה או שהיה חבוש בבית האסורין או שהיה בעלה זקן או חולה או שהיתה היא חולה או שהפילה אחר מיתת בעלה או שהיתה עקרה או זקנה או קטנה או אילונית או שאינה ראויה לילד צריכה להמתין ג' חדשים, דברי ר' מאיר, ר' יהודה מתיר ליארס ולינשא מיד.

⁸ The question is more than just a contradiction from ר' יהודה (who is stricter by גיורת) on שמואל (who is stricter by בת ישראל) but rather a question of logic; where is there more reason to be stricter, by a גיורת, or by a בת ישראל.

⁹ See footnote # 7 (towards the end).

¹⁰ Tosfos rules that a גיורת קטנה is not required to wait, however a גיורת גדולה is required to wait three months.

maintains that we make the decree by (שנבעלה) קטנה (that she needs to wait) on account of a גדולה - ר' יהודה

אבל אותה שאינה ודאי בעולה לא¹¹ -

However, by that קטנה who is not a certain בעולה (the case of שמואל) where we do not know whether she was נבעלה, we are not גדולה אטו קטנה גוזר, and both שמואל and ר' agree that a גיורת קטנה need not wait, only a גדולה גיורת.

שמואל cites a different version of תוספות:

ולפי לשון אחרון דהתם¹² לא קשה כלל אף על גב דשמואל איפכא מדרבי יהודה¹³ -

And according to the last version of שמואל there in יבמות, there is no difficulty at all, even though that שמואל maintains the exact opposite of ר"י; nevertheless, there is no question -

כיון דאין הטעם משום¹⁴ דגזרינן קטנה אטו גדולה דאפילו בגדולה נמי שרי משום דמתהפכת - Since the reason a גיורת קטנה does not have to wait is not because we are [not] גדולה, גוזר קטנה אטו גדולה, for even a גדולה is also permitted to marry immediately, because she turns herself over to prevent herself from become pregnant, since she plans on being מתגייר and wants to distinguish between זרע כשר and זרע פסול.

גירסא offers a different תוספות:

ואומר רבינו יצחק דבסוף פרק ד' אחין (גם זה שם לה, א) מייתי הך ברייתא דהכא¹⁵ -

And the ר"י states that in the end of פרק ד' אחין he cited this ברייתא from here - ולא גרסינן בה יתירות מבנות ג' ויום אחד ובתוספתא¹⁶ נמי לא גרסינן ליה -

However, they were not גורס in this ברייתא the words 'יום אחד', and also in the תוספתא we are not גורס these words -

ולפי זה ניחא¹⁷ דמיירי בגדולה אבל בקטנה מודה דאין צריכה להמתין -

And according to this גירסא, it is resolved, for this ברייתא is discussing an adult, however regarding a minor, ר' יהודה agrees that she is not required to wait -

כדקאמר בברייתא דרדופה¹⁸ -

¹¹ See 'Thinking it over'.

¹² See שמואל for a different version of תוספות, where he maintains that a גיורת never has to wait (neither a קטנה nor גדולה) because she is מתהפכת שלא תתעבר (גדולה) שמואל agrees with ר' יוסי. However, a ישראלית קטנה, who was divorced, has to wait three months, אטו גדולה who was divorced.

¹³ שמואל maintains that by a גדולה אטו קטנה גוזר, and by a גיורת we are גדולה, and שמואל maintains the exact opposite, by a גדולה אטו קטנה גוזר and by a גיורת קטנה does not have to wait.

¹⁴ The מהרש"ל amends this to read דלא גזרינן (instead of משום דלא גזרינן).

¹⁵ הגיורת והשבוי וכו' צריכות להמתין וכו' ולינשא מיד.

¹⁶ יבמות פ"ו ה"ז.

¹⁷ This is referring to the question posed in the very beginning of our תוספות. See [the text by] footnotes # 1 & 2.

¹⁸ See the ברייתא (from יבמות מב, ב) cited in footnote (# 2 and) # 7.

As it states in the בריתא of רדופה -

והשתא שמואל¹⁹ בגיורת כרבי יהודה ובבת ישראל כרבי מאיר -

So now regarding a גיורת he will agree with ר"י and regarding a בת ישראל he will agree with ר"מ -

ואפשר דבגיורת קטנה מודה רבי מאיר דאין צריכה להמתין²⁰ -

And it is possible that by a גיורת (even) ר"מ may admit that she is not required to wait, so שמואל will be in complete agreement with ר"מ regarding both a גיורת and a בת ישראל -

וללשון אחרון דהתם²¹ דאמר שמואל כולן צריכות להמתין חוץ מגיורת ומשוחררת גדולה²² -

And according to the last version there, where שמואל maintains that all of them are required to wait, except for a גיורת and a משוחררת, even an adult -

וקטנה בת ישראל אינה צריכה להמתין בזנות²³ משום דזנות דקטנה לא שכיח -

but a minor בת ישראל is not required to wait after a promiscuous relationship, since promiscuity by a minor is not common -

אבל בנשואין גזר קטנה אטו גדולה -

However, by marriage we are גוזר a גדולה -

וסבר בגיורת כרבי יוסי²⁴ ובבת ישראל כרבי מאיר דגזר קטנה אטו גדולה -

So by a גיורת agrees with ר"י, and by a בת ישראל he agree with ר"מ, who is גוזר קטנה אטו גדולה -

וסבירא ליה דדוקא בנשואין גזר רבי מאיר ושם בנשואין מודה רבי יוסי לרבי מאיר²⁵ -

And ר"מ גוזר קטנה אטו גדולה (but not by marriage is גדולה שמואל maintains that only by marriage is גדולה -

ומיהו בזנות ודאי פליג דהא שרי אנוסה ומפוחה אפילו גדולה -

אנוסה ר"י permits ר' יוסי argues on שמואל it is certain that זנות by זנות However, שמואל requires waiting even a גדולה to marry immediately, however even a גדולה ומפוחה -

ואית דגרסי בברייתא דרדופה רבי יוסי במקום רבי יהודה ושם פירשנו:

And there are those who are גורס in the בריתא of 'רדופה', the name 'ר' יוסי' in the

¹⁹ This is according to the first version of שמואל that by a גיורת we distinguish between a קטנה who need not wait and a גדולה who is required to wait which is the (new) opinion of ר"י. Regarding a בת ישראל, both שמואל and ר"מ will agree that both a קטנה and a גדולה are required to wait.

²⁰ There is an advantage in saying that שמואל follows the view of one (ר"מ) תנא, rather than saying his view is split between two (ר"מ ור"י) תנאים.

²¹ See footnote # 12.

²² Even a גדולה does not have to wait since she is מתהפכת שלא תתעבר in order to distinguish between 'וכו' וכו'.

²³ If a קטנה was מזנה she need not wait if she wishes to marry, since זנות by a קטנה is לא שכיח, we do not make a גזירה of גדולה אטו גדולה by a שכיח.

²⁴ A גיורת is not required to wait even a גדולה, since she is מתהפכת (see footnote # 22).

²⁵ The advantage would be that שמואל would work out completely according to ר' יוסי (see footnote # 20).

place of יהודה ר', and we explained it there.²⁶

Summary

ר' מאיר	ר' יוסי	ר' יהודה	ל"א שמואל	ל"ק שמואל	
	אצ"ל	צ"ל	אצ"ל	צריכה להמתין	גיורת גדולה
אצ"ל ²⁹	אצ"ל	צ"ל ²⁸	אצ"ל	אינה צ"ל ²⁷	גיורת קטנה
צ"ל	צ"ל		צ"ל	צ"ל	בת ישראל גדולה
צ"ל	צ"ל ³⁰		צ"ל	צ"ל	ב"י קטנה
	אצ"ל ³¹		אצ"ל		ב"י שזינתה

Thinking it over

ראוה שנבעלה by גיורת גמרא writes that when the תוספות can say that שמואל is according to ר' יהודה.³² Does this only answer the latter question of תוספות (which was that שמואל is neither following ר' יהודה nor ר"י regarding גיורת), or can it also resolve the previous question of תוספות (that the logic of שמואל is the opposite than the logic of ר' יהודה)?³³

²⁶ יבמות מב, בתוס' ד"ה ר' יוסי. This would answer the initial question of תוספות (the contradiction between ר' יהודה here and ר' יהודה in the ברייתא of רדופה [since we are now יוסי ר' גורס]). It would also resolve the contradiction between ר' יהודה and שמואל.

²⁷ However, if ראוה שנבעלה then צריך להמתין, like ר' יהודה (see footnote # 28).

²⁸ This may be only if ראוה שנבעלה (see footnote # 27).

²⁹ This does not say explicitly; it is merely a 'ואפשר' of תוספות. See footnote # 20.

³⁰ This does not say explicitly; it is merely a 'ואפשר' of תוספות. See footnote # 25.

³¹ גדולה is מתיר ר' יוסי not to wait even by a.

³² See footnote # 11.

³³ See מהרש"א (and הפלאה).